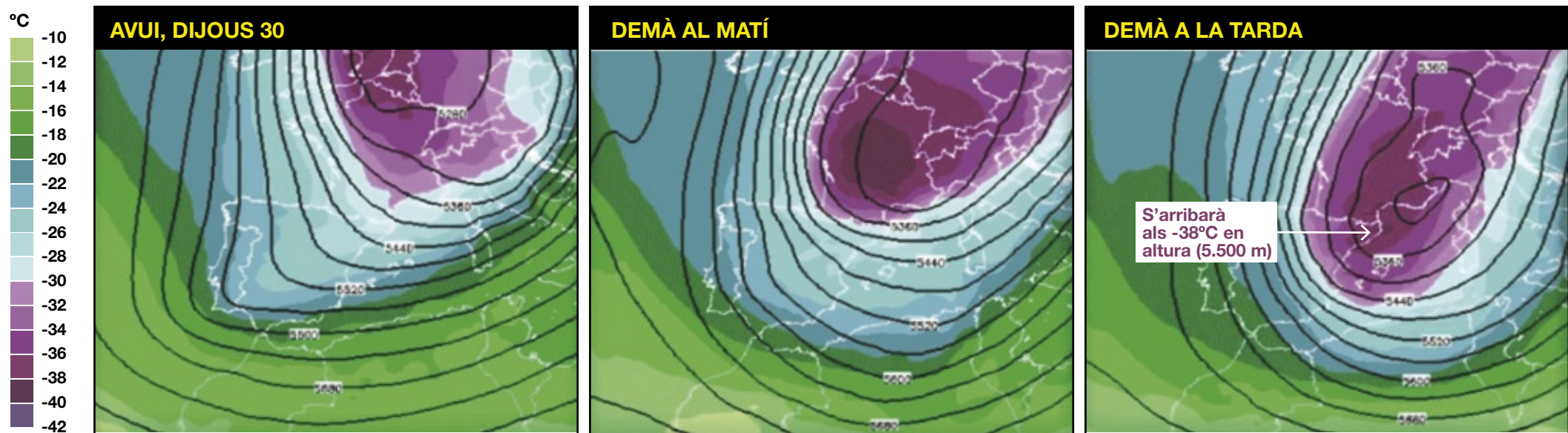

Tema del dia

L'impacte del clima

Pàgines 2 a 4

EL FRED ANUNCIAT Les temperatures previstes a 500hPa (uns 5.500 metres sobre el nivell del mar)

Fuente: **Meteo.cat**

EL TEMPS HIVERNAL AMENAÇA ELS MENYS AFAVORITS

El fred àrtic activa l'alerta per la pobresa energètica

Oenagés i 13 ajuntaments estudien avui l'assistència a famílies vulnerables

L'Agència del Consum ha impedit en tres anys 39.000 talls per impagament

TERESA PÉREZ // TONISUST
BARCELONA

L'Aliança contra la Pobresa Energètica (APE) ha convocat per avui una macrocimera per protegir les famílies en risc d'exclusió davant l'arribada del fred àrtic que portarà els pròxims dies gelades generalitzades, neu en cotes baixes i un descens pronunciat de les temperatures. Els 13 ajuntaments més grans de Catalunya, les entitats socials, les associacions municipals i el Síndic de Greuges, que assistiran a la trobada, adoptaran mesures per evitar talls de subministrament als més vulnerables i analitzaran l'aplicació de la llei 24/2015 contra la pobresa energètica. L'APE ha tocat a sobretot perquè amb els primers freds «comença un moment delicat i crític per a la gent que no es pot costejar els subministraments».

El nombre d'afectats augmenta any rere any, assegura la portaveu de l'entitat, María Campuzano. Gairebé el 10% de les llars catalanes no tenen una temperatura adequada. Aquest fet té el seu origen en l'altíssim preu de l'energia (que ha pujat el 80% des del 2008), la mala qualitat dels edificis i la falta d'ingressos de les llars.

DENÚNCIES // L'Agència Catalana del Consum, que depèn de la Conselleria d'Empresa, ha evitat des de l'entrada en vigor de la norma, i fins al 2 de novembre passat, un total de 38.777 talls de subministrament,

32.851 dels quals corresponen a l'anys passat. Des de mitjans del 2015, quan el Parlament de Catalunya va aprovar la llei per majoria, l'agència ha tramitat 244 denúncies per talls indeguts de subministraments i ha imposat 130 sancions.

L'import de les multes no s'ha quantificat pel fet que les companyies han presentat recursos. Una d'aquestes sancions, per valor de 500.000 euros i pendent encara d'un recurs contenciós administratiu, es va produir després que morís, ara fa un any, Rosa P. V., la dona de Reus (Baix Camp) que va perdre la vida en l'incendi produït per l'espelma amb què s'illuminava, ja que feia dos mesos que li havien tallat la llum per impagament.

ESFORÇ SOLIDARI // La cimera de l'Aliança contra la Pobresa Energètica es produeix 15 dies després que les entitats socials reclamessin a les subministradores que facin pinya en el pagament de les factures de les llars més necessitades i que ara costegen les oenagés. Per esmentar-ne només dos exemples, en cinc anys Creu Roja ha incrementat del 40% al 81% les ajudes per paliar la pobresa energètica i Càritas hi ha aportat aquest any més de 80.000 euros. La Conselleria d'Afers Socials va destinar l'any passat una partida de 5,4 milions al pagament de factures i aquest any la quantitat prevista ascendeix fins als 10 milions d'euros. Les ajudes a les necessitats bàsiques és el punt principal d'actuació de la Taula del Ter-

la predicció

GEL I NEU

Demà, els termòmetres cauran 10°C

El desembre començarà demà amb un fred rigorós a pràcticament tot Catalunya. El descens de temperatures serà aquest divendres especialment acusat, però ho serà encara més durant el cap de setmana, segons va anunciar ahir el Servei Meteorològic de Catalunya (SMC-Meteocat). La causa es troba en un anticicló situat a l'oest de les Illes Britàniques i en una depressió encaixada al golf de Gènova, que combinats arrossegaran una massa d'aire molt fred, inicialment d'origen àrtic.

El Meteocat estima que la baixada de temperatures pot arribar a ser d'entre 5 i 10 graus. Això, després que ja ahir els termòmetres marquessin 6,5 graus negatius al Pont de Suert, -5,8 a Puigcerdà i -5,4 a Seròs (al Segrià). Durant el cap de setmana es preveuen gelades fortes al Pirineu, moderades a l'interior i febles i puntuals al litoral. A partir d'avui, a més, s'esperen nevades intenses a entre 400 i 600 metres al Pirineu. ≡

cer Sector, que agrupa unes 3.000 entitats.

El desembre del 2013, la Generalitat va aprovar un decret que dictava que qui acredités que no tenia recursos suficients podria ajornar el pagament de les factures sense patir talls de subministrament per part de les elèctriques. Una treva hivernal que aviat es va revelar inútil: ¿de què serveix que puguis deixar de pagar factures del novembre al març si a l'abril ets igual de pobre?

DECRET INSUFICIENT // A la vista que el decret resultava restrictiu i insuficient –només 800 famílies es van acollir a la norma, quan es calculava que el problema afectava entre 100.000 i 300.000 persones–, la Generalitat va afirmar que en redactaria un altre, més ampli. Llavors ja estava quedant clar que les subministradores no tenien gaire intenció de posar-hi diners de la seva butxaca. Al setembre, el Govern va reunir les empreses i les entitats socials amb la idea de revisar el decret. Però aquell mateix dia, el Govern central va recórrer contra el decret i el Tribunal Constitucional el va paralitzar.

El pas següent va ser preveure un fons econòmic per assumir costos que els usuaris més vulnerables no poguessin afrontar. Una vegada més, les empreses no van jugar a la lliga dels donants. El 2015, d'un fons de cinc milions d'euros, només es va gastar el 22% en ajudes. Va passar el temps i en ple procés sobiranista va prevaldre la idea que no hi havia for-

Una veïna del Gòtic afronta l'arribada del fred amb una estufa elèctrica, ahir.

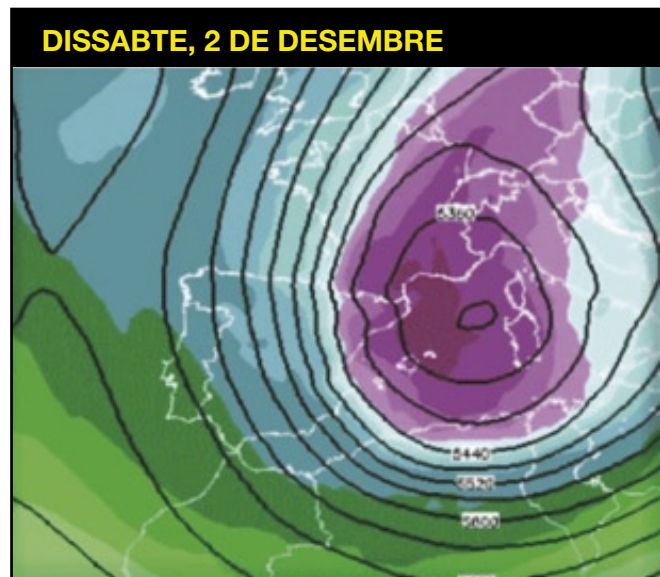
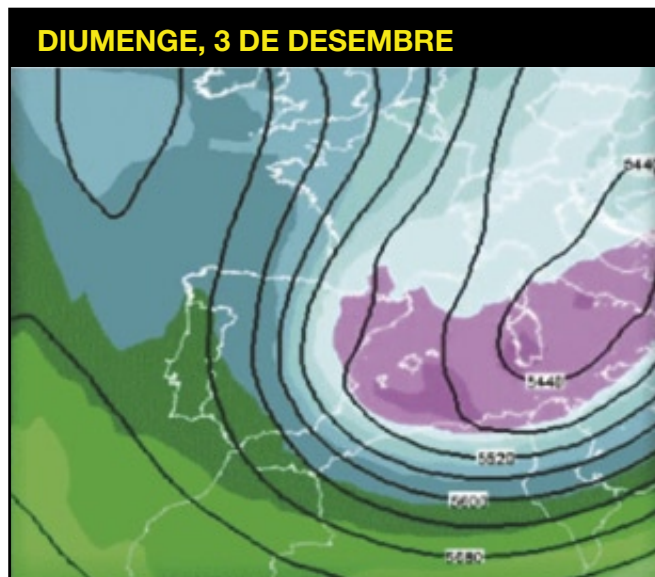
El 2015, el Govern **només va dedicar a ajudes el 20%** d'un fons de cinc milions d'euros

LLARS
SENSE
ESCALFOR

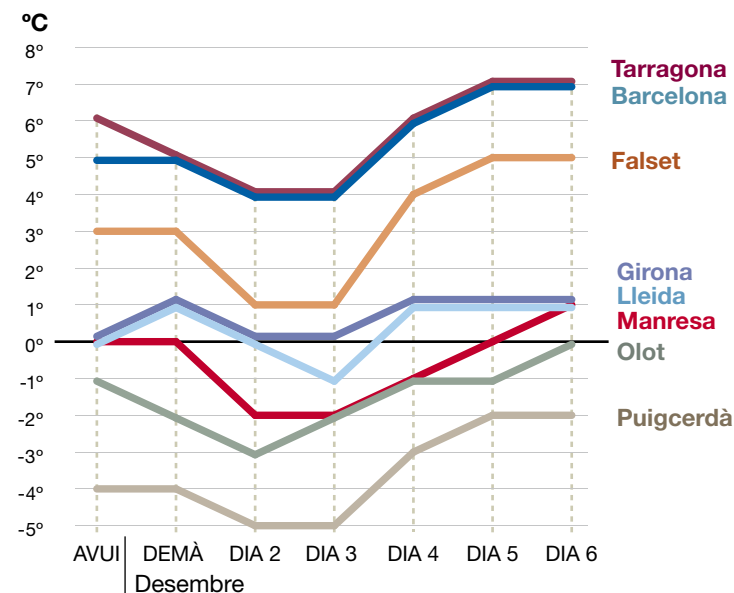
1 Gairebé el 9% de la població es troba en risc de patir pobresa energètica, segons les oenagés

2 El preu de l'electricitat ha augmentat el 10% aquest 2017, entre altres raons, per la sequera

3 El Congrés va aprovar just ahir el projecte de llei de mesures contra la carestia hídrica

PREVISIÓ DE TEMPERATURES MÍNIMES

EL PERIÓDICO

FERRAN NADEU

ma de resoldre el problema sense crear un Estat català propi, al qual se li presumia, amb escàs fonament vista l'experiència prèvia, una sensibilitat social més gran.

La Generalitat es va bolcar en aquest discurs i l'alegria va explotar quan, l'estiu del 2015, es va aprovar la llei 24/2015 contra els desnonaments i la pobresa energètica. La norma obligava (obliga) les empreses a no tallar el subministrament d'un consumidor per impagament sense esbrinar abans si és una persona sen-

El TC només ha suspès la part de la llei **relativa a la vivenda**, no la de la pobresa energètica

se recursos. El problema és que la Generalitat no va arribar a desenvolupar el reglament de la llei, una cosa a la qual les empreses s'aferren per afirmar que no hi estan obligades. El Govern central va recórrer la llei 24/2015, però el TC només la va suspendre en la part que afecta la vivenda, no la pobresa energètica, tot i que aquests dies ERC denuncia que també està suspesa. Durant tots aquests anys han sigut les entitats socials les que, en bona part, han donat resposta al problema i ajuda als afectats. ≡

ELS EFECTES DEL TEMPORAL

Cap de setmana per esquiar

La previsió de nevades marca l'inici de la temporada al Pirineu català

EL PERIÓDICO
BARCELONA

Les intenses nevades que estan previstes a partir d'avui al Pirineu seran clau perquè la campanya d'esquí 2017-2018 arrenqui a ple rendiment. Si en les últimes setmanes ja han anat obrint les grans estacions de Massella (a la Cerdanya) i de Baqueira-Beret (Vall d'Aran), per avui mateix ja ha anunciat l'obertura La Molina, que celebra aquest any el seu 75è aniversari. Per demà i el cap de setmana també estrenaran temporada la resta d'estacions del grup de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC): Espot Esquí i Port Ainé (Pallars Sobirà) i Vall de Núria i Vallter 2000 (a la Cerdanya).

Els complexos d'esquí nòrdic de Lles de Cerdanya, Sant Joan de l'Erm, Tuixent-la Vansa, Virós-Vall Ferrera i Arànsers preveuen obrir majoritàriament durant el pont, tot i que Lles no descarta avançar-se també a aquest cap de setmana. Malgrat l'optimisme, i tot i que està sent una campanya que ha començat relativament aviat, la d'aquest any, amb 142 dies d'esquí previstos, serà una

temporada més curta que la passada, pel fet que la Setmana Santa cau abans en el calendari.

Les previsions a curt termini, amb l'horitzó immediat del pont de la Constitució, són més que positives per a tots els complexos hivernals del Pirineu. La neu fresca que caigui els pròxims di-

ACN / MARTA LLUVICH

► Telecadira a Masella, el dia 10.

es se sumarà al coixí de neu artificial que s'ha anat produint en les últimes setmanes, gràcies a les baixes temperatures. El pronòstic diu que com que el fred es farà encara més intens, la producció de neu es veurà encara més afavorida.

A Lleida, els 11 complexos hivernals, que han invertit 13,25 milions d'euros en les seves instal·lacions, esperen vendre 1.331.000 forfets, el 4% més que la temporada passada. ≡

L'impacte del clima ► Dret a l'energia

Pàgines 2 a 4 ◀◀◀

En aquests freds dies d'hivern, no hi ha res tan reconfortant com entrar a casa, trobar-la caldejada i sentir-te protegit i segur. Aquest hauria de ser l'estàndard bàsic de benestar en totes les famílies. Però no és així. Una de les conseqüències de l'empobriment sofert durant la crisi és la pobresa energètica que s'ha fet visible. Llars que no poden permetre's la calefacció ni cobrir les despeses d'aigua i llum. Llars exposades a la penúria i la privació més extrema, on els drets humans perden el seu nom i se sent el gel feridor de la desigualtat.

Amb la crisi s'han duplicat les famílies que no poden disfrutar d'una calefacció adequada a l'hivern. El 2008, aquesta privació afectava el 6,2% de totes les llars espanyoles i el 2015 va passar a l'11,1%.

Anàlisi

Xavier Martínez Celorrio

PROFESSOR DE SOCIOLOGIA DE LA UB

El gel de la desigualtat

Sumen dos milions de persones a Espanya i 385.000 a Catalunya. Segons l'indicador utilitzat per mesurar la pobresa energètica, varia la població vulnerable afectada. A poc a poc s'ha anat imposant un indicador que va néixer a la Gran Bretanya i que fixa el llindar quan la despesa en subministraments d'aigua, gas i llum supera el 10% dels ingressos de la llar.

És un indicador oficial que, no obstant, deixa en la invisibilitat moltes llars i persones, perquè la pobresa energètica també afecta la franja de famílies que no són pobres per nivell d'ingressos, però que prefereixen estalviar en consum i deixen de posar la calefacció o la posen molt poc. Si s'utilitzés una bateria combinada d'indicadors, com fan els informes d'ACA (Associació de Ciències Ambientals), es duplicaria la població afectada fins a arribar al 20% de les famílies.

Amb la finalitat de reduir la pobresa energètica i posar-hi remei, la Generalitat va aprovar la llei 24/2015 amb mesures garantistes per a les llars que impeden a les companyies de llum i gas tallar el subministrament, fraccionant el pagament dels deutes. És una llei que continua vigent i que els ajuntaments han fet seva al cobrir amb els seus recursos bona part dels impagaments. Per la seva part, el Govern central respon a la pobresa energètica, més obligat per Brussel·les que per convicció pròpia, a través del bo social. El problema és que l'actual bo social deixa sense assistència el 60% de les famílies que ara atén, per exemple, l'ajuntament de Barcelona, segons

declarava **Ada Colau**. Però a més, un recent informe de la Diputació de Barcelona assenyala que el 80% de les famílies que reuneixen els requisits per al bo social no el tramiten. És a dir, ignoren que en poden ser beneficiàries. Pobresa, privació i desposseïció de drets.

Dret social i humà

La pobresa energètica és una penúria provocada pels elevats preus d'aigua, gas i llum en un context de baixos salaris, elevada precarietat laboral i mínimes polítiques socials que no deixen de ser assistencials. És un drama que posa en relleu tant la falta de compassió i responsabilitat social de les grans companyies com els problemes de governança i de dubtosa inconstitucionalitat d'un dret social i humà fonamental. ≡

MERCAT DE L'ELECTRICITAT

L'aigua més desitjada

La sequera, més la demanda pel fred, encareix la llum, al produir-la amb les tecnologies més cares, com gas i carbó ≡ **El Govern** estima que el rebut sumarà aquest any una alça del 10%

AGUSTÍ SALA
BARCELONA

La llum pujarà més. És el problema de la configuració del mercat elèctric espanyol. A més demanda pel fred i la sequera, més cost del quilowatt (kW). És el que passa i el que va passar l'any passat. Així, el preu que es pagui en el rebut de tarifa regulada o preu voluntari del petit consumidor (PVPC), que tenen 11,47 milions de persones, depèn de la climatologia.

Tant és així que Units Podem-En Comú Podem-En Marea han demanat al Govern, i al ministre d'Energia, Álvaro Nadal, que emprengui reformes en la factura elèctrica i que, en lloc de «**rogatives perquè plogui**», aprofiti les polítiques públiques des de l'Executiu per garantir «**energia neta a un preu raonable**».

Amb certa resignació, el titular d'Energia estima que la factura de la llum tancarà l'any amb una pujada per a un consumidor mitjà d'al voltant del 10% respecte a l'exercici anterior. Segons els seus càlculs, un rebut final per a aquest consumidor tipus (amb una potència de 4,4 kW i 3.900 kWh de consum anual) serà de 835 euros en el conjunt de l'any, informa **Pablo Allendesalazar**.

El gener passat, en plena onada de fred que va disparar els preus de l'electricitat al mercat majorista –el conegut com a *pool*– a un màxim rere un altre, Nadal ja va estimar que el rebut final de la llum del 2017 podria ser al voltant de 100 euros més car.

El Govern ha intentat pal·liar els impactes a través de la congelació de la part fixa del rebut, que suposa al voltant de la meitat del total.

RICARD CUGAT

►► **Onada de fred i pobresa** ► Un home dorm al carrer, en ple passeig de Gràcia, ahir.

El cinquè preu de la tarifa de la llum més elevat de la Unió Europea

►► **El preu de l'electricitat a les llars espanyoles durant la primera meitat del 2017 va ser de 23 euros per cada 100 quilowatts hora, de manera que va superar la mitjana de la Unió Europea (20,4 euros) i de l'eurozona (22 euros), segons va informar ahir l'oficina d'estadística Eurostat. A més, l'import de l'electricitat a Espanya va ser el cinquè més**

elevat dels Vint-i-vuit i el quart si s'analitzen els 19 països que comparteixen la moneda única, solament sobrepassat per Alemanya i Dinamarca (30,5 euros), Bèlgica (28) i Irlanda (23,1). Els més baixos es van detectar a Bulgària (9,6 euros), Lituània (11,2) i Hongria (11,3), segons les mateixes dades d'Eurostat.

Energia ho farà el 2018 per quart any consecutiu, però tant el 2015 com el 2016, fins i tot amb aquesta mesura, la tarifa va pujar.

En el primer cas va ser a causa de l'anterior sistema de subhastes que l'Executiu va modificar per l'actual, en què la meitat de la factura està subjecta als vaivens del preu que es registren cada hora. I el 2016 va pujar per l'aturada de centrals nuclears a França, que va convertir aquest país exportador en importador d'electricitat, en un moment en què la demanda a Espanya estava en auge pel fred.

Al voltant del 50% del rebut varia cada hora. En l'actualitat, la sequera ha fet que la producció hidroelèctrica, una de les que té un cost més assequible, s'enfonsi el 50%; i s'ha de recórrer a tecnologies més cares, com el carbó o el gas. En el mercat majorista, on les companyies aboquen la producció perquè l'adquireixin les distribuïdores i comercialitzadores, les primeres a entrar són les centrals nuclears i hidràuliques, que ho fan a cost zero perquè, per la seva pròpia naturalesa, no poden aturar-se i posar-se en marxa segons les necessitats del sistema.

Després van les energies renovables; i finalment, el carbó, els cicles combinats (gas) i les centrals de fuel i altres combustibles fòssils. Al ser un mercat marginalista pur, l'última tecnologia a entrar és la que marca el preu final. És el que passa quan no plou ni fa prou vent per moure els aerogeneradors.

L'experiència francesa

A França, el sistema també és marginalista, però hi ha mecanismes per frenar el poder del mercat d'EDF. Es tracta de limitar el pes de l'última tecnologia que entra i que, en lloc de marcar el 100% del preu majorista final, en fixi una proporció menor. De fet, al país veí, els preus majoristes han pujat tant o més que a Espanya, però el preu final gairebé no ha variat i aquí, en canvi, ha pujat.

En aquest context, el Ministeri d'Energia ha aprovat el pla d'actuació hivernal d'aquest any per a l'operació gasística, que eleva a 3,5 dies l'obligació d'exigències d'emmagatzematge de gas per als operadors, davant dels 2 dies anteriors. Segons assenyala la resolució del ministeri publicada ahir al BOE, en l'elaboració d'aquest pla s'han tingut en compte «les tensions produïdes en el mercat gasista durant l'hivern 2016-2017 com a conseqüència de les onades de fred i de l'increment de la demanda de gas per a generació elèctrica». ≡